

STQARRIJA GĦALL-ISTAMPA Nru 24/23

il-Lussemburgu, 8 ta' Frar 2023

Sentenza tal-Qorti Ġenerali fil-Kawża T-522/20 | Carpatair vs Il-Kummissjoni

Il-Qorti Ġenerali tannulla d-deċiżjoni tal-Kummissjoni Ewropea li tapprova l-għajjnuna Rumena lill-ajruport internazzjonali ta' Timișoara favur Wizz Air

Il-Kummissjoni wettqet diversi żbalji ta' liġi meta eżaminat in-natura selettiva u dik vantaġġuza tal-imsemmija miżuri

L-Ajruport Internazzjonali ta' Timișoara, li jinsab fil-punent tar-Rumanija, huwa operat minn Societatea Națională "Aeroportul Internațional Timișoara - Traian Vuia" SA (AITTV), li hija kumpannija b'responsabbiltà limitata li fiha l-Istat Rumun għandu 80 % tal-azzjonijiet.

B'antiċipazzjoni taż-żieda fit-traffiku mistennija li tirriżulta mill-adeżjoni tar-Rumanija għall-Unjoni Ewropea fl-2007, u sabiex jiġu ssodisfatti l-kundizzjonijiet ta' sigurtà għall-adeżjoni fiż-żona Schengen, AITTV irċeviet finanzjament mill-Istat Rumun għall-bini ta' terminal għat-titjiriet barra Schengen u għat-tagħmir tas-sigurtà.

Barra minn hekk, bħala parti minn strateġija mmirata sabiex tattira kumpanniji tal-ajru bi prezz baxx u żżid il-profitabbiltà globali tal-ajruport, AITTV iffirmit fl-2008 ma' Wizz Air Hungary Légiközlekedési Zrt (iktar 'il quddiem "Wizz Air"), kumpannija Ungeriza tal-ajru bi prezz baxx, ftehimiet li jiddefinixxu l-prinċipji tal-kooperazzjoni tagħhom kif ukoll il-kundizzjonijiet ġenerali tal-użu tal-infrastrutturi u s-servizzi tal-ajruport minn Wizz Air (iktar 'il quddiem il-"ftehimiet tal-2008"). Tnejn minn dawn il-ftehimiet ġew emendati fl-2010 permezz ta' skema ġdida ta' skontijiet maqbula bejn Wizz Air u AITTV (iktar 'il quddiem il-"ftehimiet ta' emenda tal-2010"). Skont il-Pubblikazzjoni ta' Informazzjoni Ajrunawtika (iktar 'il quddiem il-"PIA") tal-2007, l-2008 u l-2010, Wizz Air ibbenefikat ukoll minn skontijiet u roġs fuq it-tariffi tal-ajruport.

Fl-2010, il-kumpannija tal-ajru reġjonali Rumena Carpatair SA ressqet ilment quddiem il-Kummissjoni Ewropea fejn ikkontestat l-għajjnuna mogħtija mill-awtoritajiet Rumeni lill-ajruport internazzjonali ta' Timișoara favur Wizz Air.

Permezz ta' deċiżjoni tal-24 ta' Frar 2020 (iktar 'il quddiem id-"deċiżjoni kontenzjuża"), il-Kummissjoni kkunsidrat, minn naħa, li l-finanzjament pubbliku mogħti bejn l-2007 u l-2009 lil AITTV għall-iżvilupp tat-terminal għat-titjiriet barra Schengen, it-titjib tat-taxiway, l-estensjoni tar-rampa u t-tagħmir tad-dawl jikkostitwixxu għajjnuna mill-Istat li hija kompatibbli mas-suq intern skont l-Artikolu 107(3)(c) TFUE¹. Min-naħa l-oħra, il-Kummissjoni kkonstatat li l-finanzjament pubbliku tat-triq ta' aċċess u l-iżvilupp tal-parkeġġ fl-2007 u tat-tagħmir tas-sigurtà fl-2008, it-tariffi tal-ajruport li jinsabu fil-PIA tal-2007, l-2008 u l-2010 u l-ftehimiet tal-2008, konkluzi ma' Wizz Air, inklużi l-ftehimiet ta' emenda tal-2010, ma jikkostitwixxux għajjnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE.

Carpatair SA pprezentat rikors għall-annullament ta' din id-deċiżjoni sa fejn il-Kummissjoni kkonstatat li la l-iskontijiet u r-roġs fuq it-tariffi tal-ajruport li jinsabu fil-PIA tal-2010 u lanqas il-ftehimiet tal-2008, kif emendati fl-2010 (iktar 'il quddiem il-"miżuri kontenzjużi") ma jikkostitwixxu għajjnuna mill-Istat. Meta laqgħet dan ir-rikors, il-

¹ Skont din id-dispożizzjoni, għajjnuna maħsuba sabiex tiffaċilita l-iżvilupp ta' ċerti attivitajiet jew ta' ċerti reġjuni ekonomiċi tista' titqies li hija kompatibbli mas-suq intern, basta dik l-għajjnuna ma tfixkilx il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sa grad li jkun kuntrarju għall-interess komuni.

Qorti Ġenerali tinnota diversi żbalji ta' liġi magħmula mill-Kummissjoni meta eżaminat in-natura selettiva ta' dawn il-miżuri u n-natura vantaġġuża tagħhom.

Il-kunsiderazzjonijiet tal-Qorti Ġenerali

Preliminarjament, il-Qorti Ġenerali tiċċad l-argument tal-Kummissjoni li r-rikors ippreżentat minn Carpatair SA huwa inammissibbli minħabba li din tal-aħħar la għanda *locus standi* għall-annullament tad-deċiżjoni kontenzjuża u lanqas interess eżistenti u attwali għall-annullament ta' din id-deċiżjoni.

Fir-rigward tal-*locus standi* ta' Carpatair SA, il-Qorti tal-Ġustizzja tfakkar li, skont ir-raba' paragrafu tal-Artikolu 263 TFUE, kull persuna fiżika jew ġuridika tista' tippreżenta rikors kontra att li tiegħu ma jkunx id-destinatarju tagħha jekk jincidi fuqha direttament u individwalment jew jekk ikun dirett kontra l-atti regolatorji li jikkoncernawha direttament u li ma jinvolvox miżuri ta' implimentazzjoni. Fid-dawl ta' din id-dikotomija, il-Qorti tal-Ġenerali tippreċiża li l-parti tad-deċiżjoni kontenzjuża dwar it-tariffi tal-ajruport tikkostitwixxi att regolatorju, b'tali mod li r-rikors ta' Carpatair SA kontra din il-parti huwa ammissibbli sakemm din tkun affettwata direttament minnha. Min-naħa l-oħra, peress li l-ftehimiet tal-2008 u l-ftehimiet ta' emenda tal-2010 għandhom jiġu kklassifikati bħala miżuri individwali, ir-rikors ta' Carpatair SA kontra l-parti tad-deċiżjoni kontenzjuża ddedikata għal dawn il-ftehimiet huwa ammissibbli biss jekk turi li dawn jincidu fuqha mhux biss direttament iżda wkoll individwalment.

Fir-rigward tal-incidenza individwali fuq Carpatair SA tal-parti tad-deċiżjoni kontenzjuża ddedikata għall-ftehimiet tal-2008 u l-ftehim ta' emenda tal-2010, il-Qorti Ġenerali tosserva li tali incidenza ma tistax ċertament tiġi dedotta mis-sempliċi partecipazzjoni ta' din l-impriza fil-proċedura amministrattiva ta' qabel l-adozzjoni tad-deċiżjoni kontenzjuża. Madankollu, peress li l-imsemmija ftehimiet jistgħu jaffettwaw b'mod sostanzjali l-pożizzjoni kompetittiva tagħha fis-swieq fejn kellha relazzjoni kompetittiva ma' Wizz Air, Carpatair SA kienet stabbilixxiet, b'mod suffiċjenti fid-dritt, l-incidenza individwali tagħha. Barra minn hekk, peress li l-evalwazzjoni tal-incidenza sostanzjali għandha ssir fid-dawl tas-sitwazzjoni fil-mument meta ngħataw il-miżuri kontenzjużi u setgħu kellhom effett, l-argumenti li Carpatair SA kienet biddlet il-mudell kummerċjali tagħha u waqqfet l-attivitajiet tagħha fl-Ajruport Internazzjonali ta' Timișoara sa mill-2013 ma jistgħux iqiegħdu f'dubju din il-konklużjoni.

Barra minn hekk, il-Qorti Ġenerali tqis li Carpatair SA hija affettwata direttament mid-deċiżjoni kontenzjuża peress li, minn naħa, din taffettwa direttament id-dritt tagħha li ma tkunx sugġetta għal kompetizzjoni fis-suq inkwistjoni li hija distorta mill-miżuri kontenzjużi u, min-naħa l-oħra, tħalli intatti l-effetti tal-miżuri kontenzjużi b'mod purament awtomatiku bis-saħħa biss tal-leġiżlazzjoni tal-Unjoni u mingħajr l-applikazzjoni ta' regoli intermedji oħra.

Wara li kkonfermat l-ammissibbiltà tar-rikors ippreżentat minn Carpatair SA, il-Qorti Ġenerali tikkonstata, fuq il-mertu, li d-deċiżjoni kontenzjuża hija vvizzjata minn diversi żbalji ta' liġi li jaffettwaw il-konklużjoni li la l-iskontijiet u r-roħs fuq it-tariffi tal-ajruporti li jinsabu fil-PIA 2010 u lanqas il-ftehimiet konklużi ma' Wizz Air fl-2008, kif emendati fl-2010, inklużi l-ftehimiet ta' emenda tal-2010, ma jikkostitwixxu għajjnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, l-ewwel wieħed minħabba nuqqas ta' natura selettiva u t-tieni minħabba nuqqas ta' vantaġġ ekonomiku mogħti lil Wizz Air.

Fir-rigward, fl-ewwel lok, tan-natura selettiva tal-iskontijiet u r-roħs fit-tariffi tal-ajruport li jinsabu fil-PIA tal-2010, il-Qorti Ġenerali tfakkar li, għalkemm ikunu biss il-miżuri li jagħtu vantaġġ b'mod selettiv li jaqgħu taħt il-kuncett ta' "għajjnuna tal-Istat", mill-ġurisprudenza jirriżulta li interventi li, *prima facie*, huma applikabbli għall-imprizi b'mod ġenerali jistgħu, skont l-effetti tagħhom, ikollhom ċerta selettività u għaldaqstant jitqiesu li jkun miżuri intiżi li jiffavorixxu ċerti imprizi jew ċerti produttori. Tali selettività *de facto* tista' tiġi stabbilita f'sitwazzjonijiet fejn, għalkemm il-kriterji formali għall-applikazzjoni tal-miżura jkun fformulati f'termini ġenerali u oġġettivi, il-miżura tkun strutturata b'tali mod li l-effetti tagħha jiffavorixxu b'mod sinjifikattiv grupp partikolari ta' imprizi.

F'dan il-każ, il-PIA tal-2010 elenkaw, b'mod partikolari, tliet tipi ta' tnaqqis fit-tariffi tal-ajruport applikabbli għall-kumpanniji tal-ajru kollha li jużaw jew li jistgħu jużaw l-Ajruport Internazzjonali ta' Timișoara. It-tielet tip ta' tnaqqis ippreveda, f'dan il-qafas, tnaqqis minn 72 sa 85% għal inġenji tal-ajru b'piż massimu tat-tluġħ ikbar minn 70 tonnallata b'iktar minn 10,000 passiġġier abbord fix-xahar.

Issa, għalkemm it-tliet tipi ta' tnaqqis issodisfaw kundizzjonijiet differenti u ma kinux kumulattivi, il-Kummissjoni eskcludiet in-natura selettiva tagħhom abbażi ta' eżami kongunt. F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni lanqas ma ddecidiet dwar il-kwistjoni dwar jekk kumpanniji tal-ajru għajr Wizz Air kellhomx inġenji tal-ajru fil-flotta tagħhom, li huma ta' daqs xieraq u li jipprovdu frekwenzi suffiċjenti, li jippermettulhom effettivament jibbenefikaw mit-tielet tip ta' tnaqqis imsemmi iktar 'il fuq. Fid-dawl ta' dawn l-osservazzjonijiet, il-Qorti Ġenerali tikkonkludi li, billi naqset milli teżamina jekk it-tielet tip ta' tnaqqis, meħud waħdu, kienx iffavorixxa lil Wizz Air minhabba l-kundizzjonijiet ta' applikazzjoni tiegħu, kif sostniet Carpatair SA, il-Kummissjoni wettqet żball ta' liġi.

Fir-rigward, fit-tieni lok, tal-kwistjoni dwar jekk vantaġġ ekonomiku ngħatax lil Wizz Air permezz tal-ftehimiet ta' emenda tal-2010, il-Qorti Ġenerali tfakkar li din l-evalwazzjoni titwettaq bħala prinċipju bl-applikazzjoni tal-kriterju ta' operatur privat f'ekonomija tas-suq. Sabiex jiġi eżaminat jekk l-Istat Membru jew l-entità pubblika kkonċernata jkunx adotta l-aġir ta' operatur privat prudenti f'ekonomija tas-suq, huma rilevanti biss l-elementi disponibbli u l-iżviluppi prevedibbli fil-mument meta tittieħed id-deċiżjoni li titwettaq l-operazzjoni inkwistjoni. Issa, il-konklużjoni li waslet għaliha l-Kummissjoni fid-deċiżjoni kontenzjuża, li operatur privat prudenti f'ekonomija tas-suq prudenti kien jikkonkludi l-ftehimiet li ta' emenda jemendaw il-ftehimiet tal-2001 ma' Wizz Air, kienet kompletament ibbażata fuq provi stabbiliti *ex post*, u, b'mod partikolari, fuq rapport redatt fl-2015.

F'dan ir-rigward, il-Qorti Ġenerali tippreċiża li ma jistax jitqies, minhabba l-fatt biss li dan ir-rapport tal-2015 huwa bbażat fuq l-elementi disponibbli u fuq l-iżviluppi prevedibbli fil-mument meta ġew adottati l-ftehimiet tal-2008, li dan ikun ekwivalenti għal analiżi *ex ante* sabiex tintwera l-osservanza tal-kriterju ta' operatur privat f'ekonomija tas-suq. Barra minn hekk, minkejja li l-analiżijiet ekonomiċi addizzjonali kkostitwiti mill-ġdid *ex post*, mogħtija mir-Rumanija u minn Wizz Air matul il-proċedura amministrattiva, jistgħu jittgħu dawl fuq l-elementi eżistenti fiż-żmien tal-konklużjoni tal-ftehimiet tal-2008 u għandhom jiġu kkunsidrati mill-Kummissjoni, jibqa' l-fatt li dawn l-analiżijiet ma ssupplimentawx l-elementi kkostitwiti qabel il-konklużjoni tal-imsemmija ftehimiet, iżda kienu l-l-uniċi elementi li fuqhom il-Kummissjoni bbażat l-evalwazzjoni tagħha tal-ftehimiet tal-2008.

Għaldaqstant, il-Qorti tal-Ġustizzja tqis li l-Kummissjoni ma bbażatx legalment il-konklużjoni tagħha li l-ftehimiet tal-2008 u l-ftehimiet ta' emenda tal-2010 ma kinux taw lil Wizz Air vantaġġ ekonomiku li hija ma kinitx tikseb f'kundizzjonijiet normali tas-suq u għaldaqstant ma kinux jikkostitwixxu għajjnuna mill-Istat.

Fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet, il-Qorti Ġenerali tilqa' r-rikors u tannulla d-deċiżjoni kontenzjuża sa fejn tikkonkludi li t-tariffi tal-ajruport li jinsabu fil-PIA tal-2010 u l-ftehimiet tal-2008, inklużi l-ftehimiet ta' emenda tal-2010, ma jikkostitwixxux għajjnuna mill-Istat.

NOTA: Ir-rikors għal annullament huwa intiż sabiex jiġu annullati atti ta' istituzzjonijiet tal-Unjoni li ma jkunux konformi mad-dritt tal-Unjoni. Taħt ċerti kundizzjonijiet, l-Istati Membri, l-istituzzjonijiet Ewropej u l-individwi jistgħu jipprezentaw rikors għal annullament quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja jew il-Qorti Ġenerali. Jekk ir-rikors ikun fondat, l-att jiġi annullat. L-istituzzjoni kkonċernata għandha ssib rimedju għal lakuna ġuridika eventwali li tinġoloq bl-annullament tal-att.

NOTA: Appell mid-deċiżjoni tal-Qorti Ġenerali, limitat għal kwistjonijiet ta' dritt, jista' jiġi pprezentat quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja f'terminu ta' xahrejn u għaxart ijiem mill-komunikazzjoni tagħha.

Dokument mhux uffiċjali għall-użu tal-mezzi tal-komunikazzjoni li ma jorbotx lill-Qorti Ġenerali.

It-[test sħiħ](#) tas-sentenza jinsab fis-sit CURIA mill-jum li fih tingħata s-sentenza

Kuntatt għall-istampa: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Ritratti tal-għoti tas-sentenza huma disponibbli fuq "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Ibqgħu konnessi!

Direttorat tal-Komunikazzjoni
Diviżjoni tal-Istampa u tal-Infurmazzjoni

curia.europa.eu

